

516

**BUTLLETI  
DE  
L'AVENÇ  
OBRER  
CATALÀ**

ARXIU HISTÒRIC  
DE LA CIUTAT DE BARCELONA  
HEMEROTECA

**BARCELONA  
AGOST 1933**

## Fàbrica de Paraigües, Ombrell'es i Bastons

Semp're modern

Bosses

Carteres

Maletes

Mo'xilles

i Hules



Perfums

de Marca

Venda a la  
menuda

Articles per  
a presents

Bastons per a  
excursions  
a 1'75 pessetes

Paraigües de  
2'95 pessetes

CARRER DEL CLOT, 92 - BARCELONA - TEL. 50564

Important: Aquesta casa no té cap sucursal.

El millor sabó en pols

# PAR

EL MILLOR SABÓ

“GRASAS y JABONES, S. A.”

Clot, 127    :-:    Barcelona

# Butlletí de L'Avenç Obrer Català

Adherit a l'Esquerra Republicana de Catalunya

Any I

Núm. 7

---

## Feixismes

Aquests darrers dies, amb motiu de la denúncia de «Solidaridad Obrera» contra els «Escamots», el mot feixisme ha pres un relleu extraordinari. El nostre partit — l'Esquerra Republicana de Catalunya — ha estat atacat per tot arreu a base d'atribuir-li una actuació de força arbitrària per tal de sostenir-se.

Les manifestacions de Miquel Badia han fingut la propietat d'abrandar la foguera, encara.

Però el que és més curiós del cas, és que els «Escamots» no són una colla de feixistes, sinó bons ciutadans disposats a sacrificar llurs vides per tal d'assolir la pau que a algú interessa de veure lluny de Barcelona.

Una cosa curiosa que han fet notar les susdites manifestacions, és que uns homes anàrquics, quan necessiten protecció, volen que existeixi i es faci complir una llei al marge de la qual ells volen actuar.

I encara una altra: uns homes super-revolucionaris van d'acord amb uns altres tan poc actius en aquest sentit com són les hosts del Sr. Lerroux, segons manifestacions del mateix periòdic portantvèu de llur ideari, acceptant l'apoi d'«El Progreso».

I encara, finalment, és curiós — molt curiós! — que contra el feixisme imaginari de l'Esquerra oposin, en darrer recurs, per tal d'enderrocar-lo, uns procediments de força que no són altra cosa que *feixisme*, *feixisme* pur.

Voleu dir que això del feixisme existent no és altra cosa que una al·lucinació que molts ciutadans voldrien veure efectiva, però exercint-la ells?

# Jocs Florals de Barcelona de l'any 1889

## Fragment del discurs de la Presidència

...La llengua de Castella!... Encisadora i plena d'harmonies quan surt d'uns llavis generosos allà en les verbenes de Sant Joan i en els romiatges de Sant Isidre, entre els sembrats de Valladolid i de Zamora, en les fires de Sevilla i de Granada, allà, d'ells amb ells, en boca d'una dona que estima, d'una mare que plora, d'un sacerdot que resa, d'un infant que somia amb els àngels, Esquerpa i esglaiadora a Catalunya quan la sent el cor tendre del nen en nostres escoles, a qui se'l castiga perquè sa mare en el breçol no li ensenyà a parlar-la. Trista i ferrenya, quan l'escolta, arrancat de la terra nàdva, el jove quintat, del *cabo* o del *sargento* que l'arreglera i el *mida*, o que el desperta de nit; quan somia en sa estimada i en sa mare, per a posar-li en les mans el fusell i un grapat de cartutxos dient-li: pronuncia't, apunta, mata. Repugnant i odiosa, quan el cap de casa la sent de l'investigador i del comissionat d'apremis, plaga dels erms de la Manxa que cau sobre els pobles a desfer a espatlles dels governs els nusos de la corda amb què la hisenda agarrota el pagès, a l'industrial, a tothom, des del més ric al més pobre. Avorrible i desesperant quan anem a morir i el notari la imposa en nostra boca fins en aquell acte més íntim en què fem entrega dels béns de la terra i anem a donar el darrer adéu als fills i a la Pàtria. Fins a l'instant de la mort, senyors, se'ns persegueix amb aquesta condició humiliant, i bon goig que els governs no disposen a sa fantasia de l'Església, que si en disposessin, qui sap si ens barrarien la porta del cel exigint al sacerdot que ens negués l'absolució si no li demanàvem en sa llengua!

Ah, senyors, si nostres gloriosos passats tornessin! Ah, si els cabdills i els prelats que són pols a Ripoll, a Poblet i Santes Creus reprenguessin sa carnal vestidura! Ah, si es removia la terra en les sagreres dels pobles i en els camps de batalla i s'aixecaven les lloanes dels claustres de la Seu de Barcelona i de tots els temples per a donar pas als ciutadans dignes i als honrats menestrals! Ah, si del sepulcre de marbre en què dorm en la catedral de Tarragona s'aixecava el gran rei i el gran pare de Catalunya! Com tots al veure la servitud i baixesa de la terra, captant a vora de sa pròpia taula les engrunes que se li neguen, i sols onejant i de gairell al damunt d'ella un tros de sa bandera, com se tornarien a morir de vergonya!.....

ANGEL GUIMERA

## Cooperatives de consum

Les cooperatives de consum tenen per objecte subministrar articles de primera necessitat o primeres matèries als associats. Són les de base més ampla i les de més fàcil constitució, per exigir generalment poc capital.

El seu mecanisme es redueix a comprar al comptat, directament i en grans quantitats, als productors, per a vendre al detall, amb la qual cosa els associats obtenen tres importantíssims avantatges: la certesa de la bona qualitat dels gèneres, l'exactitud en el pes i la participació en els beneficis que s'obtenen prescindint dels intermediaris.

L'obrer obté, amb tan admirable institució, que les seves despeses sien fonts d'estalvi, i que el sacrifici per a atendre a les necessitats actuals serveixin també, en part, per cobrir les futures.

Les cooperatives de consum poden tenir diversos objectius i variades formes, però les principals són les següents: 1.<sup>a</sup> Dedicades a la compra a l'engrós d'articles de primera necessitat per a l'obrer, amb el fi de vendre'ls després a la tenda de la cooperativa al detall o bé repartir-los entre els socis, entregant-los en el seu respectiu domicili, segons les necessitats de cada u d'ells. 2.<sup>a</sup> Comprar eines o primeres matèries en grans quantitats, per repartir-les entre els associats a mida que les necessitin. 3.<sup>a</sup> Venda col·lectiva de gèneres que s'amagatzemen en comú. Formen part, generalment, d'aquestes, els petits industrials o agricultors. 4.<sup>a</sup> Establiments on es ven el menjar condimentat; són els consumidors a la vegada cooperadors, entre els quals es reparteix proporcionalment el benefici.

L'organització de les cooperatives de consum és senzillíssim: el capital es forma amb una petita imposició d'entrada que abonen els associats i amb una quota que continuen pagant setmanalment o mensualment, fins a cobrir l'import assenyalat en les accions. Un gerent, amb el seu consell d'administració, nombrats tots pels socis, dirigeixen les operacions i les liquiden trimestralment o semestralment, convocant a la junta general per a donar-li notícies de la marxa que segueix la societat, sotmetent a la seva decisió les qüestions que es presentin.

Els beneficis que s'obtenen solen repartir-se de la següent manera: 1.<sup>r</sup> Un tant per cent com a interès del capital i per l'amortització dels deutes que tingués contrets la Cooperativa. 2.<sup>n</sup> Un tant per cent per formar un fons de reserva. 3.<sup>r</sup> Un altre tant per cent per fundar i protegir institucions que influeixin al benestar de l'obrer o tendeixin a millorar la seva condició, com són les escoles, bibliote-

ques, etc. 4.<sup>rt</sup> La resta es reparteix entre els socis en proporció al consum de cada cooperador.

El cèlebre economista Ch. Gide ha resumit en una sèrie de preceptes les normes que deu seguir una cooperativa de consum, per a la seva marxa ascendent, que són :

1.<sup>a</sup> No vendre a crèdit. 2.<sup>a</sup> No vendre a preus més baixos dels corrents. 3.<sup>a</sup> No vendre al públic. 4.<sup>a</sup> Comprar directament als productors. 5.<sup>a</sup> Constituir un fons de reserva. 6.<sup>a</sup> Distribuir els beneficis en proporció a les compres. 7.<sup>a</sup> Pagar un interès al capital. 8.<sup>a</sup> Que tots els socis tinguin els mateixos drets. 9.<sup>a</sup> Que els empleats siguin cooperadors. 10.<sup>a</sup> Establir relacions freqüents entre els associats. 11.<sup>a</sup> Adherir-se a la federació de cooperatives. 12.<sup>a</sup> No afavorir els consums contraris a la moral i a la higiene.

JOSEP M.<sup>a</sup> SABADELL

## Pensaments

de GÖETHE

■ Rembrandt deia: «No acosteu el nas en els meus quadros, que l'olor dels colors és molt malsana.»

■ El públic vol ésser tractat com les dames : que no se'ls ha de dir sinó allò que ja tenen ganes de sentir.

■ Les llànties taquen d'oli; els ciris fan cremell; sols les llums del cel brillen pures i sense màcula.



Direcció :

**ASSUMPCIÓ PARELLADA**

**HORT NOU**

*Sant Andreu, 344*

*Telèfon 55612*

## Cartes d'un obrer

Estimat amic : Complint la promesa feta en la meva darrera parlaré, en aquesta, de la bondat dels homes.

La bondat en la consciència d'un individu pot ésser innata o adquirida. L'home bo de si mateix és afable en tot temps de la seva vida: si alguna vegada s'enfada i arriba a exterioritzar la seva indignació no arriba a una gran violència; és, per regla general, persona de caràcter dèbil, subjecta les més de les vegades a la voluntat d'altri. Pel que atany a les meves consideracions és més interessant la segona mena de bondats, aquesta sempre és un exemple del que es pot fer a profit de la societat humana. La tasca de facilitar l'adquisició de la bondat correspon a la pedagogia experimental en l'aspecte psicològic. En aquests moments és altament necessari que en l'organització escolar es tingui molt en compte aquest aspecte per a ben encaminar els infants, despertant-los-hi l'interès per la pràctica dels bons costums que fixa la moral; cal, si volem que els homes de demà siguin més bons, fer-los sentir tota la importància que té la pràctica d'uns exercicis que enforteixin la voluntat envers els demés: aquests exercicis ens porten sempre a comprendre la caritat que tenim de fer en el sentit de perdonar ofenses i donar bon exemples.

Considerant la necessitat d'intensificar una campanya en bé de bons costums he observat entre els companys quina era la causa del descuit que arreu manifesten els homes quant a la pràctica de les virtuts: és la manca de comprensió del que és el bé i el mal: el no haver-se'ls explicat en què consistien i, en major manera, com es combatia el mal. En esmentar abans com cal acréixer l'interès en aquest sentit ja t'he donat el remei.

Això de posar a disposició dels homes futurs les possibilitats de millorament, ja és un gran què: però, i els que ja són homes? Una pràctica bona és la de posar a l'abast de les llurs intel·ligències exemples edificants; fer tot el possible — que és molt! — perquè malgrat llur edat avançada puguin millorar-se. Els exemples tenen de donar-los els homes intel·ligents i significats: aquests tenen una gran responsabilitat sempre i de llur comportament se'n deriven beneficis o perjudicis col·lectius. Dintre d'una democràcia és molt essencial saber escollir els homes de govern entre els millors, si es vol posar a un nivell més elevat les masses, però per dissort les masses tenen d'aprendre a distingir quins són aquests homes millors i sinó se les educa en la pràctica del bé és molt fàcil que elevi a llocs honorífics a brètols autèntics.

Quant al que es pot fer per a despertar a les multituds, no sé que dir-hi, però una de les coses ben interessants és l'alternància entre els homes de coneixements i els vulgars; però no en la forma que s'acostuma a fer en les conferències — situant al ponent en un pla elevat i els oients com a éssers inferiors — sinó d'una manera més amical i sacrificant-se els primers, en moltes ocasions, a sentir vulgaritats que els escaurà de corregir, empremtant, així, un to elevat a les discussions que separant-los en classes poques vegades donaran fruits.

Intentaré parlar-te novament sobre aquest punt després de meditar-hi més en estones que aquests dies tindrè lliures.

Mana a l'amic de tot cor,

FRANCESC MIRÓ

(Aquest treball no pot reproduir-se, sencer o fragmentàriament, sense el permís exclusiu del seu autor.)

## Pensaments

de LA BRUYÈRE

■ Tot és dit, i hom ve massa tard després de més de set mil anys que hi ha homes, i que pensen. Pel que pertoca als costums, tot el més bell i millor ja ha estat llevat; no es fa més que espigolar darrera els antics i els de més traça d'entre els moderns.

■ Gairebé no hi ha sinó una neixença distingida o una bona educació que faci els homes capaços de secret.

FÀBRICA I REPARACIÓ DE NINES

JOGUINES DE TOIES MENES

**J O A N T O R R A S**

CARRER DEL CLOT, 101

BARCELONA



# El treball de Catalunya

(Fragment)

. . . . .  
 Reposa Catalunya, sots el mantell de glassa  
 que estén per tu la boira lliscant de vall en vall;  
 ton llarg fatic del dia amb somnis dolços passa  
 i torna amb noves forces a ton gloriós treball.  
 Tu feres d'un sòl aspre jardins per tes collades,  
 tu feres rius de plata brollar de tos telers;  
 davant sempre les altres avancen tes armades,  
 als mars de més borrasques fan cap tos mariners.  
 Per rica i poderosa te criden la primera,  
 tes obres testifiquen que ton orgull no és va;  
 l'empresa que no agosen prenent-la per quimera;  
 — Que es faci a Catalunya — el poble diu... i es fa.  
 Ta glòria és ta constància: per ella en altres dies  
 donares al món Jaumes, Rogers i Cabestany,  
 per ella Déu comporta que avui encara sies  
 la joia de l'Espanya, l'enveja dels estranys.

J. LL. PONS I GALLARZA

1862

Farmàcia - Laboratori - Centre d' Específics

**Vintró Guardiola**

**Sals**

**Oxigenades**

Sant Andreu, 125 - Llengua d' Oc, 2 - T. 52555

**ARTEMIS**

## Alerta

Estem empresonats per l'analfabetisme.

Hom està convençut, i per dissort és veritat, que aquest mal s'ha fet crònic entre la massa obrera; però, no cal que desmaiem, perquè tenim a l'abast el remei, que si bé a nosaltres, les generacions ja grans o velles, no ens pot curar del tot, ens pot aliviar una mica i a l'ensem podem fer que així com fins ara aquest mal ha vingut essent hereditari, en les generacions que comencen i en l'esdevenidor quedi completament desterrat i no existeixi més que a la imaginació, com un conte de fades.

Com arranjar aquest greu problema? Això és feina purament nostra, dels humils, dels que tenim una capacitat intel·lectual adormida, malgrat sentir ànsies de renovació universal; dels que sabem poc i voldríem saber més; dels que el poc que sabem ho hem conquerit a força de voluntat prenent temps a les hores de descans del cos i a l'esplai mundà; dels que per injustícia social ens hem trobat a la fàbrica o taller en l'edat en què teníem d'estar a les escoles elementals o bé a la Universitat; en fi: del Poble que treballa. Dic això perquè ens trobem sols, vertaderament sols, sense guia, perduts en aquesta selva negra plena de vicis, odis, enveges, traidories i tots els mals que fan de l'home una fera. Per què? Perquè els homes que la sort, pocs pels seus esforços i capacitat conquerida per la força de la voluntat, es troben lliures d'aquesta plaga, la majoria són incultes, encara que molts d'ells siguin savis o conductors de masses. Per què? Per la senzilla raó que han escalat un lloc pel qual no estava preparat psicològicament, i altres, per ocupar un lloc que no els pertany, i això fa que es tornin petul·lants i oblidin el deure que tenen amb el Poble, mercès al qual han arribat a satisfer les seves ambicions personals.

Tenim de disposar-nos al sacrifici sense cap mena d'egoisme personal o individual, fent possible un canvi a totes les Lleis, per les quals ens regim, perquè siguin humanes, considerant a l'home completament igual a tot altre home tant en el concepte social i cultural, com humà, i si no pot ésser per nosaltres, al menys que quedi establert per a les noves generacions.

Agrupem-nos tots els homes de bona voluntat i fem un bloc ben compacte per aplastar a l'analfabetisme per mitjà de conferències, biblioteques i excursions perquè el poble pugui instruir-se, pensar i obrar per ell mateix sense necessitar emprar la coacció perquè es bellugui.

Tot home que sigui polític esquerrà de convicció, fent cas omís de classes i estaments, té la imprescindible obligació d'emprar la Cultura pel seu perfeccionament i escampar arreu els coneixements conquerits perquè els que tenen la desgràcia de saber menys que ell puguin gaudir-ne; i així, gradualment, donar facilitats l'un a l'altre perquè la Cultura, la Ciència i la intel·lectualitat deixi d'ésser privilegi de la classe adinerada, acabant-se d'una vegada el comerç de l'intel·lecte i l'oprobiosa frase: «No sé de lletra». Es una vergonya segle XX.

Tinguem present que les dretes totes, necessiten aquest factor, l'analfabetisme, per governar els seus interessos; i que han fet, fan i faran tots els possibles perquè el poble segueixi ignorant. Ells saben, i nosaltres també, que el dia que el poble deixi d'ésser analfabet i pensi amb el seu propi cervell, se'ls ha acabat el privilegi de classe, se'ls ha acabat el domini damunt els humils i quedaran iguals als altres homes. Aquesta igualtat els fa por, perquè es troven inútils per la lluita. Nosaltres, els homes d'esquerra, tenim de portar-nos com a vertaders esquerrans demanant, i més endavant implantant, la igualtat Social, Cultural i Humana per tot el ser humà; únic mitjà perquè la humanitat gaudeixi d'una vertadera era de Pau, Amor i Democràcia que allunyi per sempre més l'espectre monstruós de la Guerra.

Aquests crec jo que són els principis bàsics d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Poble: pensa i obra en conseqüència!

ANTONI CLAUSELL

■ **Combatiu la sed i la calor, bevent**

**SUC-SOL**

**exquisida faronja natural ■**

Ramon Batlle, núm. 7

Telèfon 51091

**Anís Morera - Rom Manzanillo**

## Mig plorant i mig rient

Fa pocs dies un amic ens contava aquesta anècdota :

«En una entitat andreuena hi ha el costum de celebrar un diuar de germanor, cada any, al qual són convidats tots els socis sense que tinguin de satisfer cap cèntim. No cal que fem constar que sempre resulta un èxit de debò.

Enguany el tal dinar s'havia de portar a cap el dia de sant Enric i entre els invitats hi havia l'ex marquès de....., que s'anomena Enric precisament. Aquest subjecte en adonar-se que era la festivitat del seu patró s'excusà d'assistir a l'acte que ens referim adduint com a raó de pes que a casa seva celebraven una festa en aquell mateix dia, precisament, per escaure's la seva festa onomàstica.

Passaren dies, però, i l'home va repensar-se — com podreu veure si seguïu escoltant — i, arribats a la vigília del dinar, aquell ex marquès s'ho havia conjuminat tot de tal manera que féu enviar un emissari a l'entitat andreuena amb aquest encàrrec : — El Sr. Enric de..... em fa venir per dir-los que demà comptin amb la seva assistència a l'àpat que celebraran. M'ha recomanat sobremanera que *no es descuidin* d'incloure'l a la llista d'invitats.»

Nosaltres afegim que el tal ex marquès és un individu que posseeix moltes finques a diversos indrets de Catalunya i que si es vegé en la trista necessitat d'aprofitar una «gorra» no ho féu pas perquè la República l'hagi portat a un lamentable estat d'indigència. Amb aquest exemple es veu, però, que hi ha molts «rics» que són extraordinàriament «pobres» de cor i de totes aquelles condicions que honren els homes, puix que com aquest ho són la majoria d'aquesta classe.

### Tintoreria Pons i Gallarza, 4 i 6

■ Que la nostra barriada és una de les que s'emporta les preferències dels dinamiters ho prova el fet d'escaure's-hi dia si i altre també una explosió de petards.

Si aquests són uns arguments adduïts pels «comunistas libertarios» per tal de convèncer als obrers de casa nostra, ens fa l'efecte que acabaran per allunyar-los tots de les seves files. Qualsevol té confiança en una possible tranquil·litat si arribava un règim defensat per homes que, no tenint tota la llibertat, gosen no deixant-nos dormir cap vespre amb aquella quietud i repòs que són necessaris! Si fossin lliures no deixarien ni posar-nos al llit!

### Tintoreria Pons i Gallarza, 4 i 6

# Noticiari

## Comissió de Cultura

### XERRAMEQUES

Dia 10. Xerrameca extraordinària a càrrec de Francesc Miró i Miquel Nomen. El tema serà: «L'expressió de les idees».

Presidirà: Jaume Benet.



Després de la Xerrameca del dia 10 seguirà un període de vacances fins a mitjans del mes de setembre que seran continuades pels companys Francesca Vergés, Manuel Tolosà, F. Ferrer, J. Cervera, R. Musté, F. Llenas i altres.

### SECCIÓ DE TEATRE

Recalquem als socis que encara no s'han inscrit a l'abonament a la temporada que començarà el mes de setembre que ho facin a la major brevetat, puix que és molt fàcil que no hi hagi localitats per a tothom qui en vulgui, donada la gran demanadissa.

Dirigiu-vos a la Comissió de Cultura tots els dilluns, dimecres i divendres de 9 a 11 de la nit on us seran facilitats tots els detalls que puguin interessar-vos.

Les obres escollides per aquesta temporada són: «Els últims Rovellats», divertida comèdia en tres actes original de Lambert Escaler; «Els conscients», en funció d'homenatge a l'insigne andreuenc Ignasi Iglesias; «Seny i amor, amo i senyor», altra comèdia divertidíssima escrita pel popular saineter Avelí Artís i «La dama enamorada», obra que descriu l'excés d'unes passions humanes amb la mestria pròpia de l'escriptor Joan Puig i Ferrer.

L'abonament a aquesta temporada reporta als socis els següents avantatges: 1.<sup>o</sup> Posseir un lloc escollit per l'interessat que se li reservarà en totes les representacions d'abonament.

2.<sup>o</sup> Preferència per escollir les entrades que necessiti el dia de la representació abans d'efectuar el sorteig de localitats entre els socis no abonats.

3.<sup>o</sup> Un 35 per 100 de descompte en el cost de les invitacions, com

a mínim, contra el sol compromís de satisfer una pesseta per representació tant si hom hi assisteix com si deixa d'assistir-hi.

Contribuint a l'èxit de les representacions de teatre hom aporta indirectament un augment de llibres a la biblioteca, perquè segons un acord del Consell Directiu un tant de cada invitació va destinat a l'adquisició de llibres; a l'organització d'actes compresos dintre les activitats de la Comissió de Cultura i, d'una manera especial, al sosteniment de la Secció Infantil que ve a realitzar una important tasca entre els infants de la nostra barriada.

No cal dir que del bon èxit del pla general de la Comissió de Cultura té de néixer un nou prestigi de la nostra entitat.

■ ■ ■

Els vostres fills tenen de formar part de la Secció Infantil del Centre; en ella aprendran de comportar-se com a perfectes ciutadans.

■ ■ ■

El vostre nen..... la vostra nena..... ja són de la Secció Infantil del Centre?

Feu los-hi ingressar de seguida!

■ ■ ■

Recomanem la lectura de la «Història de Catalunya» d'Antoni de Bofarull existent a la nostra biblioteca.

■ ■ ■

Doneu els noms de les obres que us interessaria llegir a la Comissió de Cultura.

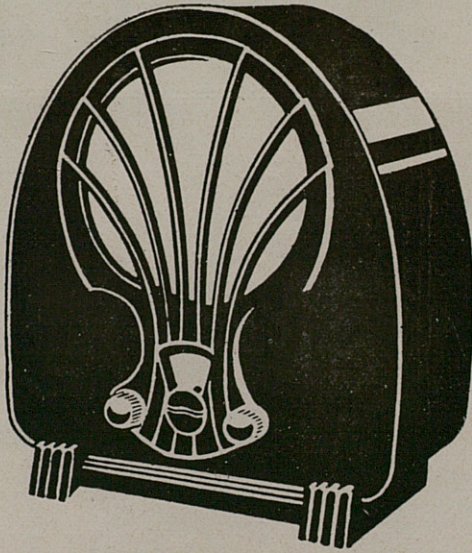
■ ■ ■

No deixeu de llegir tot el contingut d'aquest butlletí i d'una manera especial l'article sobre les cooperatives de consum.

---

PONX MORERA

# PHILIPS



MODEL

S 3 0

Demaneu una demostració  
al Representant Oficial

JOSEP PAYAROL

Sant Andreu, 108  
BARCELONA

Vendes a llargs  
terminis  
a 4 pessetes  
per setmana



# Pere Badosa

Ortopèdic

Consulta :  
D'11 a 1 i de  
4 a 6  
(excepte dies  
festius)

Dimarts i  
dissabtes,  
de 12 a 2, en el  
Dispensari  
Mèdico Cirurgia  
d'Estat Català,  
Corts Catalanes  
627, pral.,  
i a hores  
convingudes

Carrer Santa Anna, 23, pral.

Telèfon núm. 14581

Barcelona